

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2023. gada 26. janvārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 7/2023) un tā papildinājumus (reģ. Nr. L-40-2023 un L-58-2023),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 97. pantu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam, 92. panta trešajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Civilprocesa likuma 8. un 9. pantam.

2. Civilprocesa likuma 97. pantā ir regulēta pierādījumu novērtēšana civilprocesā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas kompetence ir noteikta Satversmes 85. pantā, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantā. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmeļoši uzskaitītas Satversmes tiesā izskatāmās lietas.

4.1. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tās kompetencē neietilpst vienāda juridiska spēka tiesību normu savstarpējo pretrunu izvērtēšana (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 30. marta sprieduma lietā Nr. 2010-60-01 10.2. punktu un 2013. gada 28. marta sprieduma lietā Nr. 2012-15-01 15.4. punktu*).

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja prasījums atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Civilprocesa likuma 8. un 9. pantam nav piekritīgs Satversmes tiesai.

4.2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei.

Līdz ar to prasījums atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 91. pantam, 92. panta trešajam teikumam, kā arī 105. panta pirmajam un trešajam teikumam ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietvērto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas

neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja vispārējās jurisdikcijas tiesā cēlusi prasību par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, ieraksta zemesgrāmatā dzēšanu un zaudējumu piedziņu, taču tiesa to noraidījusi. Pēc sprieduma stāšanās spēkā Pieteikuma iesniedzēja iesniegusi pieteikumu par lietas izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, taču arī tas noraidīts. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka minētais pirkuma līgums, pamatojoties uz Civillikuma 1409. pantu, būtu jāatzīst par spēkā neesošu, jo veselības stāvokļa dēļ viņa nav izpratusi tā saturu. Tomēr tiesa šo apstākli neesot ņēmusi vērā, kā arī neesot vērtējusi Pieteikuma iesniedzējas iesniegtos pierādījumus, tādēļ lieta neesot izskatīta pēc būtības.

Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, pausts Pieteikuma iesniedzējas viedoklis par vispārējās jurisdikcijas tiesas un lietas dalībnieku rīcību. Tomēr pieteikumā nav pamatots tas, kādā veidā tieši apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzējai Satversmē ietvertās pamattiesības. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja vēlas panākt citā tiesvedības procesā pieņemta sprieduma pārskatīšanu vai atcelšanu. Tomēr šādi apsvērumi nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai Satversmes tiesā, jo tās kompetencē neietilpst vispārējās jurisdikcijas tiesas nolēmumu pārvērtēšana (*sal. sk. Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 13. punktu*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 7/2023).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis